

Natuurlijk wil wethouder Theo Meskers graag een eigen huisarts in het dorp waar hij woont. Maar dan moet er wel een huisarts zijn die daar een praktijk wil openen. En als dat niet zo is, dan is de onlinedokter een prima alternatief. 'Voor plattelanders zijn online winkels veel harder nodig dan voor een inwoner van Amsterdam die ook gewoon naar een echte winkel kan.'

Theo Meskers, wethouder in Hollands Kroon

‘Internet is de redding voor het platteland’

AUTEUR: JAN-WILLEM WESSELINK (FUTURE CITY FOUNDATION)
FOTOGRAFIE: ROB ACHET (PIKTSJERS)

Een paar jaar geleden was Theo Meskers, wethouder in Hollands Kroon, op excursie naar Noordwest-Denemarken. Samen met collega-bestuurders bezocht hij gebieden waar de tijd al 15 jaar stilstond. 'Ik schrok daar echt van. Het was voor mij een enorme eyeopener: als je niets doet, dan loopt het platteland leeg en blijven alleen de mensen er wonen die niet weg kunnen. Omdat ze de financiële mogelijkheid niet hebben of te oud zijn om nog te verhuizen. Dat was een heel somber beeld. Ik wil dat voorkomen in mijn gemeente en ik zie aan mijn collega-bestuurders van de P10 dat ze dat ook willen voorkomen.'

Meskers ziet daarbij digitalisering en technologisering als het antwoord op dat schrikbeeld.

'Toen ik weer landde op Schiphol merkte ik direct het verschil. Vanaf Schiphol is het zo'n 70 kilometer naar mijn huis. Het verschil is enorm. Ik heb hier rust en ruimte, maar ik heb ook glasvezel, ik kan thuiswerken, ik heb gewoon Netflix. Er is geen enkele reden om te vertrekken. Sterker nog, tijdens de coronacrisis zag je dat mensen overwogen om te verhuizen naar het platteland. En zie je ook dat relatief meer mensen dat doen. En als ik naar het Rijksmuseum wil of naar het terras in hartje Amsterdam, dan stap ik in de deelauto, of de trein en dan ben ik er.

Maar dat is alleen nog maar de prettige beleving die het platteland biedt. De les uit Denemarken is veel funda-

“Voor plattelanders zijn onlinewinkels veel harder nodig dan voor een inwoner van Amsterdam”

menteler. Snel internet is op het platteland een basisvoorwaarde. Voor plattelanders zijn onlinewinkels veel harder nodig dan voor een inwoner van Amsterdam die ook gewoon naar een echte winkel kan. En die Amsterdammer kan gewoon op de fiets naar de huisarts, maar dat is hier veel lastiger. Mijn eigen huisarts is anderhalf jaar bezig geweest om iemand te vinden die zijn praktijk wilde overnemen. Uiteindelijk is het verkocht aan een bedrijf dat overal in Nederland huisartsenpraktijken heeft en daar met behulp van digitalisering de bereikbaarheid op peil houdt. Natuurlijk wil ik graag een eigen huisarts, maar ik heb liever een online huisarts dan helemaal niets. Datzelfde geldt voor onderwijs en voor

mobiliteit. Wij hebben in de Kop van Noord-Holland een netwerk van mobipunten uitgerold waar mensen online fietsen, scooters en auto's kunnen delen. Allemaal op afstand.'

Het platteland als platform, met Hollands Kroon als een van de koplopers. Letterlijk, want het was de gemeente die als eerste in de cloud ging en heel veel diensten voortaan ook online aanbod.

'Toen deze gemeente in 2012 ontstond uit een fusie zijn we in een keer van analoog naar digitaal gegaan. Er was toen niemand in de gelegenheid zich te verstoppen. We zijn begonnen met tijd- en locatieafhankelijk werken voor onze medewerkers. Dat was de beste stap die we in het openbaar bestuur konden maken, want de productiviteit vloog omhoog en het ziekteverzuim ging heel hard naar beneden. Mensen ervaren daardoor veel minder stress, waardoor hun gezondheid verbetert. Dat kon alleen door te digitaliseren.

Dat het ons is gelukt, komt omdat alle mensen die deelnamen aan die besluitvorming geloofden in dit proces. Dat is bij zo'n transformatie enorm belangrijk, we hebben dat nu niet meer nodig. Maar toen was het heel belangrijk. Als de top van de organisatie niet overtuigd is, dan gebeurt het niet.

Bij ons ging dat dus wel goed en ik merk dat andere plattelandsgemeenten dit allemaal begrijpen. Die staan allemaal voor dezelfde uitdaging en zien dat dit de belangrijkste oplossingsrichting is. Toen de coronapandemie uitbrak konden we in één dag naadloos overschakelen naar een totaal digitale structuur. Sindsdien vergaderen we digitaal. Dat verkleint onze footprint qua CO2 aanzienlijk. Wij zijn nu 24 uur per etmaal bereikbaar voor onze inwoners en besparen tegelijkertijd enorm op de kosten. Dat is super.'

Meskers ziet digitalisering in de basis niet als een politieke keuze. Of je PvdA'er bent of VVD'er zoals hij, maakt niet uit, iedereen wil een leefbare gemeente. Maar tegelijkertijd kan hij er zijn liberale waarden wel in kwijt.

'Ik denk dat elke bestuurder zijn motivatie vindt in het weerbaar maken van zijn gemeente, dat staat los van de politieke gezindte. Als VVD-bestuurders hechten wij veel waarde aan het feit dat mensen regie hebben over hun eigen leven. Digitalisering is de beste manier om die regie te krijgen. Je kunt je persoonsgegevens goed afschermen waardoor je privacy goed geborgd is en tegelijkertijd heb je onbeperkt toegang tot wat je leven verrijkt.

Een andere liberale waarde is dat je omziet naar een ander die daar behoefte aan heeft en die mogelijkheid

biedt internet ook. Vereenzaming wordt verlicht door elkaar aan te kijken via een beeldscherm. Dat is natuurlijk een surrogaat voor het echte leven, maar als je als student in Utrecht woont en je oma in de Achterhoek, dan is dit een geweldige manier om met elkaar in contact te blijven.

En natuurlijk moet je daarbij oog hebben voor de mensen die niet mee kunnen komen. Daar letten we scherp op en die faciliteren we. Als je kijkt naar hoe wij dat in het sociaal domein in onze gemeente oppakken, dan worden mensen die niet beschikken over toegang tot

“De werkgelegenheid in een datacenter is op de lange termijn groter dan van een landbouwbedrijf”

de digitale snelweg, daarin gefaciliteerd. Zo is er in coronatijd een financiële regeling voor schoolgaande kinderen die een laptop nodig hebben om zo online mee te kunnen doen. Ik vind digibetisme een echt serieus vraagstuk. Maar het kan niet zo zijn dat wij de ontwikkeling voor de ene groep afremmen om de andere groep niet te verliezen. Ik denk dat onze energie er in moet zitten dat wij die mensen die die afstand hebben op sleeptouw nemen. Maar die andere mensen mogen we niet afremmen.

Wat ik lastiger vind is dat je niet meer weet of je iedereen wel bereikt. Mensen leven steeds meer in hun eigen bubbel, hebben hun eigen kanalen, lezen niet meer per se de krant of huis-

- Theo Meskers is namens de VVD wethouder Bedrijvigheid in de gemeente Hollands Kroon.
- Hollands Kroon maakte in 2012 een flinke digitaliseringsslag, waarbij inwoners en bedrijven voor heel veel diensten voortaan terecht kunnen op het internet.
- Dat biedt ook praktische voordelen: de gemeente ligt in de Kop van Noord-Holland, sommige inwoners wonen 30 kilometer van het gemeentehuis.
- Meskers is als onderdeel van zijn wethouderschap bestuurder van P10, waarin 22 grote plattelandsgemeenten samenwerken.

aan-huisblad. Het gevaar daarvan is dat ze niet alles meekrijgen wat in de gemeente gebeurt. Dat is niet zo erg als het letterlijk gaat om iets dat in iemands achtertuin gebeurt. Maar als het gaat over hulp die wij aan al onze inwoners aanbieden, zoals bijvoorbeeld een bijeenkomst in een dorp, is dat lastiger omdat je niet meer zeker weet hoeveel mensen je boodschap bereikt.’

Eind 2020 werd Meskers opeens onderwerp van spot in het programma Lubach. De windmolens in de Wieringermeer leverden stroom voor de datacenters van de bigtech, stelde het programma. Meskers nuanceert dat beeld.

‘Lubach laat aan heel Nederland zien dat alles wat wij online doen wel degelijk een fysieke component heeft. Als overheid moet je daar goed over nadenken. Alleen dan moeten er wel de juiste feiten gebruikt worden. Het is niet zo dat de energie die wij hier opwekken per se lokaal gebruikt moet worden. Stroom is stroom. Je kan het duurzaam of vervuilend opwekken, eenmaal op het net, maakt het niet uit. Als je groene energie koopt, dan zorg je ervoor dat er ergens meer groene energie wordt opgewekt, dat kan bij ons in de buurt zijn, maar ook ergens anders in Europa. Zo werkt die markt en dan kunnen Microsoft en Vattenfall wel zeggen dat ze aan elkaar leveren, maar dat is gewoon niet zo.

Een andere vraag is of je datacenters mooi vindt passen in het landschap. Maar je moet wel realistisch zijn. Ik heb verteld hoe belangrijk het internet is voor de leefbaarheid op het platteland. Dat betekent ook dat er datacenters nodig zijn. Ik verwacht wel dat die datacenters steeds efficiënter worden. Wij hebben gezegd dat we ruimte willen bieden aan een internationaal datacentercluster van zo’n 250 hectare. Daarna gaan we met de gemeenteraad een discussie voeren of we nog meer willen, of vinden we dat dit het is.

Daarbij kan je alleen focussen op de nadelen, maar die datacenters bieden ook werkgelegenheid en die is op de lange termijn groter dan van een landbouwbedrijf. Denk aan beveiliging, catering, elektriciens. Wat veel mensen vergeten is dat de banendichtheid per vierkante meter op het platteland vele malen lager is dan in de stad. Google heeft berekend dat er op de 100 hectare die zij bebouwen 900 mensen werken, verdeeld over 3 ploegen. Dat banencijfer kunnen we niet bereiken met vollegrondsteelt. De medewerkers die Google aanneemt zijn daarbij geen specialisten, maar banen die we hier kunnen invullen. Ook dat zorgt voor leefbaarheid op het platteland.’